

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
«26» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНО – ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

Київ – 2020

Розробник: Прохорова Наталія Анатоліївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Прохорова Наталія Анатоліївна, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Анастасія ВАРИВОНЧИК

Робочу програму перевірено
«___» _____ 2020 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ІПБ), «___» 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	Денна	Заочна		
Вид дисципліни	Обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/годин	1 / 30			
Курс	3	-	-	-
Семестр	5	-	-	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-	-	-
Обсяг кредитів	1	-	-	-
Обсяг годин, в тому числі	30	-	-	-
Аудиторні	30	-	-	-
Модульний контроль	-	-	-	-
Семестровий контроль	12	-	-	-
Самостійна робота	-12	-	-	-
Форма семестрового контролю	-	-	-	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» - професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності. Формування системи знань та умінь, необхідних для художнього розпису тканини, навичок застосування різних матеріалів і технік розпису при виконанні практичних завдань.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на вивчення і набуття базових знань з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво, а саме:

- знань, вмінь та навичок з художнього розпису тканини;
- ознайомлення з основними напрямками художнього розпису тканини та сучасними досягненнями у вивченні кольору та кольорових явищ;
- засвоєння основних понять декоративного розпису, взаємодії світла і кольору;
- формування цілісного уявлення про художньо-естетичні та формотворчі якості кольору;

- розвиток художнього смаку та створення гармонійного кольорового зображення у композиціях;
- придбання практичних навичок в роботі з кольором в художньому розпису тканин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.
	ЗК 5	Креативність: здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і в досягненні цілей досліджень.
	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики
	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2	Базові знання законів і правил композиції. Володіти законами композиції під час виконання творчої роботи у галузі декоративного, образотворчого мистецтва.
	ФК 3	Володіти образно-асоціативною мовою при створенні художнього образу, демонструвати розвинену творчу уяву.
	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 10	Мати знання з техніки безпеки по використанню механізмів і пристроїв, що забезпечують практичну роботу у творчих майстернях.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.
	ФК 14	Здатність використовувати відповідну фахову термінологію в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Студент повинен знати: різноманітні прийоми, методи роботи над творчими завданнями з художнього розпису тканин, використанням особливостей національних традицій школи образотворчого мистецтва.

Практичні навички і вміння:

- створювати цілісний образ, розкривати основу сутності моделі за допомогою живописної плями;
- вміти створювати атмосферу творчого підходу для роботи над завданням, використовуючи при цьому класичні зразки.
- вміти аналізувати, визначати технічні прийоми виконання завдання та методичні прийоми наочного пояснення завдання.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 2	Здатність продемонструвати базові знання та розуміння основ декоративного та образотворчого мистецтва: законів композиції, колористики, пластики і пропорцій об'ємів та фігур на площині та в просторі.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 6	Уміння виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи.
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 8	Здатність вести креативну мистецьку діяльність. Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 13	Здатність володіти базовими знаннями з техніки безпеки під час роботи у майстернях.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проектах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Основи композиції та стилізації. Колорит							
Тема 1. Загальні види ручного розпису тканин. Техніки, матеріали для батика, їх властивості. Розпис тканин в Україні. Вправи з розписів	6			6			
Тема 2. Основи композиції у батіку. Настрій і колорит у декоративно-текстильному просторі. Асоціативна композиція «Пори року»	8			8			
<i>Модульний контроль</i>							
<i>Разом</i>	14			14			
Змістовий модуль II. Створення композиції в техніці холодний батик. Багатобарвний гарячий батик.							
Тема 3. Композиція «Ваза з квітами»	4			4			
Тема 4. Декоративно-текстильний простір. Утилітарні речі. Гарячий батик.	6			6			
Тема 5. Декоративне панно за вільною темою	6			6			
<i>Модульний контроль</i>							
<i>Разом</i>	16			16			
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>	12						
<i>Усього</i>	30			30			

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Основи композиції та стилізації. Колорит

Тема 1. Загальні види ручного розпису тканин. Техніки, матеріали для батика, їх властивості. Розпис тканин в Україні. Вправи з розписів.

Короткі історичні відомості про виникнення та розвиток батика. Місце та роль батика у сучасному декоративно-прикладному мистецтві.

Види ручного розпису тканин. Матеріали для батика, їх властивості. Інструменти та пристосування. Правила безпечної роботи та санітарно-гігієнічні вимоги. Організація робочого місця. Ознайомлення з технологіями ручного розпису тканин.

Мета і завдання курсу. Зв'язок курсу з іншими фаховими дисциплінами художнього циклу.

Вправи з розписів по тканині.

Завдання: відтворення ідейно-образного змісту за допомогою художніх і технічних прийомів; виконання композиційного рішення сюжетів на прикладах робіт видатних майстрів у техніці батик.

1 етап роботи: створення ескізу на задуману тему.

2 етап роботи: знайомство з рідкими та густими резервами; вивчення технології варіння резерву у домашніх умовах; нанесення рисунка на формат 50x60 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача.

3 етап роботи: розпис тканини фарбою з використанням ефектів.

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4,5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

Тема 2. Основи композиції у батіку. Настрій і колорит у декоративно-текстильному просторі. Асоціативна композиція «Пори року».

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батіку, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола, праска.

Мета: ознайомлення з основними прийомами техніки художнього розпису тканини у техніці холодний батик, формування системи знань та умінь, необхідних для художнього розпису тканини, навичок застосування різних матеріалів і технік розпису при виконанні практичного завдання.

Завдання: знайти оригінальне композиційне рішення з різними прийомами роботи по тканині, розкрити задум твору «Пори року» за допомогою колористичної гами;

1 етап роботи: створення ескізу за задуманою темою.

2 етап роботи: нанесення рисунка на формат 50x60 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача

3 етап роботи: розпис тканини фарбою у техніці за вибором студента

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4,5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

Змістовний модуль II. Створення композиції в техніці холодний батик.

Багатобарвний гарячий батик

Тема 3. Композиція «Ваза з квітами»

Інструменти та матеріали: резерв, олівець, фарби по батику, підрамник, степлер, тканина. Оцет, палітра, резерв, пензлі, гумові рукавички, плівка для захисту стола.

Мета: ознайомлення з основами створення композиції для панно в техніці холодного батику. Формування естетичного смаку та культури естетичного сприйняття.

Завдання: знайти оригінальне композиційне рішення натюрморту, розкрити задум твору в кольорі, виконати композицію «Ваза з квітами» в техніці холодний батик.

1 етап роботи: створення ескізу на задуману тему

2 етап роботи: нанесення рисунка на формат розміром 60x80 з подальшим зображенням у відповідності до ескізу під наглядом викладача

3 етап роботи: розпис тканини фарбою з використанням ефектів.

4 етап роботи: завершальний етап роботи. Висушування.

Література: [1,2,3,4,5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

Тема 4. Декоративно-текстильний простір. Утилітарні речі.

Гарячий батик

Композиційні та колористичні рішення при виконанні роботи у техніці гарячого батику. Уява – основа реальних образів природи (природні форми та

їх декоративна переробка).

Можливі теми: «Казковий ліс», «Пейзаж», «Квіткові фантазії», «Натюрморт з яблуками» (ескіз - гуашь, формат підрамника - 70x90 см.).

Інструменти та матеріали: Віск (суміш воску й парафіну), барвник, чантинг (пристрій, за допомогою якого наносили гарячий віск) або скляні трубочки, тканина з натурального волокна, пензлі, тампони, ємність для воску.

Завдання: зображення має бути з елементами декора . Створення об'єму предметів за допомогою їх декорування.

Мета: ознайомити студентів з художнім розписом тканини у техніці «гарячий батик», навчитися створювати красиві утилітарні речі.

1 етап роботи: створення ескізу на задуману тему.

2 етап роботи: занурювання тканини з нанесеним віском рисунком у розчин із фарбником. Фарбування шарами від найсвітлішого кольору до найбільш темного.

3 етап роботи: зняття віску після фарбування всієї поверхні, крізь шари паперу гарячою праскою, доки жирні сліди від резервуючого засобу перестануть з'являтися.

Література: [1,2,3,4,5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

Тема 5. Декоративне панно за вільною темою

Можливі теми: «Урбаністичний пейзаж», «Натюрморт з квітами», тощо.

Інструменти та матеріали: Віск (суміш воску й парафіну), барвник, чантинг (пристрій, за допомогою якого наносили гарячий віск) або скляні трубочки, тканина з натурального волокна, пензлі, тампони, ємність для воску.

Мета: ознайомити студентів з художнім розписом тканини у техніці «гарячий батик», навчитися створювати декоративне панно за вільною темою.

Завдання: виконати декоративну композицію за вільною темою. рішення сюжетів на прикладах робіт видатних майстрів у техніці батику.

1 етап роботи: створення ескізу на задуману тему

2 етап роботи: нанесення воску багатошаровим розписом.

4 етап роботи: детальний розпис композиції

5 етап роботи: зняття воску після фарбування всієї поверхні, крізь шари паперу гарячою праскою, доки жирні сліди від резервуючого засобу перестануть з'являтися.

Література: [1,2,3,4, 5]

Додаткова: [1,2,3,4,5]

6. Контроль навчальних досягнень студентів

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	7	7	8	8
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	2	20	3	30
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	Не передбачено навчальним планом			
Виконання модульної роботи	25	Не передбачено навчальним планом			
Разом		-	27	-	38
Максимальна кількість балів:		65			
Розрахунок коефіцієнта:		-			
Іспит:		-			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

З дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» не передбачено самостійної роботи.

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

З дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» не передбачено проведення модульного контролю.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 5 семестрі з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» навчальним планом не передбачено проведення семестрового контролю.

6.5 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО»

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		
Назва модуля	Основи композиції та стилізації. Колорит		Створення композиції в техніці холодний батик. Багатобарвний гарячий батик		
Кількість балів за модуль	27 балів		38 балів		
Теми практичних занять	1. Загальні види ручного розпису тканин. Техніки, матеріали для батика, їх властивості. Розпис тканин в Україні (3 бали за відвідування +10 балів за виконану роботу = 13 балів)	2. Основи композиції у батіку. Настрій і колорит у художньому творі. Асоціативна композиція «Пори року» (4 бали за відвідування + 10 балів за виконану роботу = 14 балів)	3. Композиція «Ваза з квітами» (2 бали за відвідування +10 балів за роботу =12 балів)	4. Декоративно-текстильний простір. Утилітарні речі. Гарячий батик. (3 бали за відвідування +10 балів за роботу =13 балів)	5. Декоративне панно за вільною темою (3 бали за відвідування + 10 балів за роботу = 13 балів)
Підсумковий рейтинговий бал	65 балів				

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна:

1. Абишева С. И. Цветоведение : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С. И. Абишева – Павлоград, 2009. – 116 с.: цв. ил. (наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2586/>)
2. Дагдьян К. Т. Декоративная композиция: учебн. пособие / К. Т. Дагдьян. Изд. 2-е, перераб. и доп. – Ростов н/Д.: Феникс, 2010. – 312, [1] с., ил., [32] л. ил. – (Высшее образование) (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4125/>).
3. Логвиненко Г. М. Декоративная композиция: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности 030800 «Изобразительное искусство» / Г. М. Логвиненко. – М.: Гуманитар изд. центр ВЛАДОС, 2005. – 144 с.: ил. (Изобразительное искусство) (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/2831/>)
4. Молотова В.Н. Декоративно-прикладное искусство: учебное пособие / В.Н. Молотова. – 2-е изд. испр. и доп.- М.: ФОРУМ, 2013. – 288 с. – (Профессиональное образование) (Наявний в бібліотеці Університету в 3-х примірниках).
5. Синеглазова М. О. Батик / М. О. Синеглазова. – М.: Издательский Дом МСП, 2004. – 104 с. (Наявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/2819/>)

Додаткова:

1. Алферов Л. Технологии росписи ткани /Л. Алферов - Ростов – на – Дону: «Феникс», 2000. – 165 с.
2. Дворкина И. А. Батик. Горячий. Холодный. Узелковый./ И. А. Дворкина – М.: ОАО Издательство «Радуга», 2002. – 160с.
3. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис; Навч. Посіб. – / М. А. Кириченко – К.: Знання – Прес, 2006. – 228 с.
4. Кугай К. Б. Англо-український термінологічний тлумачний словник з дизайну та текстилю / К. Б. Кугай – К.: КНУТД, 2012. – 312 с.
5. Миронова Л. Н. Цвет в изобразительном искусстве / Л. Н. Миронова – Мн.: Беларусь, 2002.- 151 с.